

गद्य विभाग

प्र.१ला खालील प्रश्नांची उत्तरे उताऱ्याच्या आधारे लिहा.

साखरेत सर्वात अधिक कॅलरीज असतात, म्हणून प्रथम बिनसाखरेचा चहा सुरू केला. पहिल्या दिवशी विशेष फरकही वाटला नाही. घरात साखरबंदी जाहीर केली. कुटुंबाला सारी दिवाळी तिखटामिठावर उरकायची सक्त ताकीद दिली. "मुलांसाठी म्हणून काय गोडाधोडाच करायचं ते कर." एवढी सवलत ठेवली. पहिल्या दिवशीच मला फरक जाणवायला लागला. भात अजिबात वर्ज्य करणे अवघड होते, म्हणून फक्त पहिला भात आणि ताकभात ठेवून मधला भात वर्ज्य केला. नुसती उघडलेली पालेभाजी खाणे कसे जमणार हा विचार किती पोकळ होता, याचा अनुभव ती खाल्ल्यावर आला आणि नेहमीच्या भाजीत 'ही' निराळे काय करते याचा अजूनही अंदाज आला नाही.

१) चौकट पूर्ण करा.

(2)

I) सर्वात अधिक कॅलरीज असतात. -

II) कुटुंबाला सारी दिवाळी यावर उरकायची पंतांनी सक्त ताकीद दिली. -

२) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(2)

I) पंतांनी घरात कोणती बंदी जाहीर केली?

II) पंतांनी कोणता भात वर्ज्य केला?

३) चूक की बरोबर ते लिहा.

(2)

I) भात अजिबात वर्ज्य करणे सोपे होते.

II) पहिल्या दिवशी विशेष फरकही वाटला नाही.

प्र.२) खालील प्रश्नांची उत्तरे उताऱ्याच्या आधारे लिहा.

ता. २७ मे १९९७, वेळ - सकाळी ६ ते ९.३०, कोळसा परिक्षेत्र, ताडोबा - अंधारी व्याघ्र प्रकल्प, चंद्रपूर.

आज पहाटेच कोळसावन विश्रामगृहातून बाहेर पडलो. गावातून टोंगे वनरक्षक आणि त्यांचा सहकारी वनमजूर येताना दिसले. वनरक्षक येताच आम्ही डावीकडं जाणारा झरी रस्ता धरला. समोर चालणारा वनमजूर अचानक थबकला. मी प्रश्नार्थक नजरेनं पाहिलं, तर त्यानंरस्त्याकडं बोट रोखलं. नुकत्याच गेलेल्या एका मोठ्या बिबळ्याची ताजी पावलं तिथं उमटली होती. हा एक नर असून आम्ही पोहोचण्याच्या तासाभराआधीच इथून गेला असावा. मी चौफेर पाहिलं; पण मला तरी काही दिसलं नाही.

१) आकृतीबंध पूर्ण करा.

(2)

I) परिक्षेत्र -----

II) वेळ-----

२) चौकट पूर्ण करा.

(2)

लेखका बरोबर होते.

३) एका शब्दात उत्तरे लिहा.

(2)

I) लेखकाने कोणता रस्ता धरला?

II) कोणाची ताजी पावलं तिथं उमटली होती?

पद्य विभाग

खालील कवितेच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

'तुझी विजयाची दौड , डोळे भरून पहावी;

डोळ्यातील आसवांची, ज्योत ज्योत पाजळावी.'

१) रिकाम्या जागा भरा. (2)

I) तुझी विजयाची दौड..... भरून पहावी.

II) डोळ्यातील आसवांची ज्योत ज्योत.....

२) चौकटी पूर्ण करा. (2)

I) यांची ज्योत पाजळावी.....

II) डोळेभरून पहावी अशी.....

३) खालील शब्दांचे अर्थ लिहा. (2)

I) विजय.....

II) पाजळणे.....

प्र.४) खालील कवितेच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

फुला मुलांतून हसतो श्रावण, मातीचे हो मंगल तनमन।

चैतन्याचे फिरे सुदर्शन, शेतामधुनी पिकवू मोती, धन हे अपरंपार।।

१) शब्द जाल पूर्ण करा. (2)

I) श्रावण यांच्यामधून हसतो --

२) चूक की बरोबर ते लिहा. (2)

I) रानावनातून हसतो श्रावण

II) चैतन्याचे फिरे सुदर्शन

३) एका शब्दात उत्तरे लिहा. (2)

I) चैतन्याचे काय फिरे?

II) शेतामधून काय पिकवू?

स्थूलवाचन

प्र.३रा-अ) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(2)

१) अनुसंशोधनाचा पाया कोणी घातला?

२) मोठे होत असलेल्या मुलांनो या पाठात लेखकाने कुठले दोन अनुभव सांगितले?

२) रिकाम्या जागा भरा.

(2)

I)..... करू शकता हे आधी दाखवा मग इतरांना सांगा.

II)..... ही संस्था आता प्रचंड मोठी आहे.

आ) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(2)

I) अस्ताला जाताना कोणाचे डोळे पाणावले?

II) अंधारामध्ये कोण बुडून जाईल?

२) कोण ते लिहा.

(2)

I) तेजोमय-----

II) पुढती येणारी-----

३) उत्तर लिहा

(1)

जाता अस्ताला या कवितेत कोणत्या दोन प्रतीकांचे वर्णन केलेले आहे?

विभाग ४ व्याकरण

प्र. ४था- व्याकरण घटकावर आधारित कृती.

- १) खालील वाक्याचा प्रकार ओळखा. (2)
- I) माझे आजोबा आज गावी गेले.
II) किती सोपी कविता ही!
- २) कंसातील सूचनेनुसार वाक्य रूपांतरण करा. (2)
- I) काही उपयोग होणार नाही त्याचा. (प्रश्नार्थी करा)
II) तुझ्या शाळेत मराठी दिन साजरा करतात! (आज्ञार्थी करा)
- ३) खालील वाक्यप्रचारांचा अर्थ सांगा. (2)
- I)चेहरा पडणे
II)हातभार लावणे
- ४)खालील शब्दांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा (1)
- I)गरीब
II)लहान
- ५)खालील शब्दांचे वचन बदला. (1)
- I) रंग
II)चरित्र
- ६)खालील शब्दांचे लिंग बदला. (1)
- I) बहीण
II)गाय
- ७)शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द तयार करा . (1)
साखर घालून केलेला भात.....
- ८)खालील शब्द शुद्ध करून लिहा. (1)
कजर्बाजारि.....
- ९) खालील विरामचिन्हांची नावे लिहा. (1)
- I) (.)
II) (?)

प्र५वा) पत्रलेखन
खालील कृती सोडवा

(5)

खालील निवेदन वाचा व कृती सोडवा

सुवर्णसंधी सुवर्णसंधी

अक्षर पुस्तकालय राजापेठ अमरावती

आयोजित

“मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा”

अंतर्गत

“सुलेखन कार्यशाळा”

स्थळ संत ज्ञानेश्वर सभागृह अमरावती

दिनांक १२-०२-२१ ते दिनांक २७-०२-२१
वेळ सकाळी ११ ते दुपारी २ पर्यंत

किरण / किरण कुमार बेलसरे
विद्यार्थी प्रतिनिधी या नात्याने

शाळेतील वर्ग दहावीच्या विद्यार्थ्यांना
सहभागी करून घेण्यासाठी कार्यशाळा
आयोजकांना विनंती करणारे पत्र लिहा

किंवा

सुलेखन कार्यशाळेत तुमच्या वर्गमित्र
मैत्रिणीने विशेष प्राविण्य मिळवले त्याबद्दल
त्याची तिचे अभिनंदन करणारे पत्र लिहा